

Menigheten møter flyktninger

RAPPORT OM DEN NORSKE KIRKES LOKALE ARBEID
MED FLYKTNINGER, ASYLSØKERE OG MIGRANTER

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet

*Arbeidet er en øyeåpner for kirken.
Vi er en del av den verdensvide kirke.
Mangfold og inkludering kroppsliggjøres.*

Domkirken, Sør-Hålogaland bispedømme

Innhold

Forord	5
Innledning	6
Hva viser kartleggingen?	8
Hva forteller menighetene?	14
Hvilke utfordringer møter menighetene?	18
Oppsummering	22

Kontaktinfo:
Sigrid Flaata, seniorrådgiver, Kirkerådet
Epost: sf623@kirken.no

Forsidefoto: Bo Mathisen
Design: Dugg Design AS
Trykk: Oslo Digitaltrykk AS
Utgivelsesår: April 2018

Rapporten er trykket på papir
merket med EU-blomsten.

Foto: iStock

Forord

Visjonen for Den norske kirkes diakonale tjeneste er Guds kjærlighet til alle mennesker og alt det skapte, virkeliggjort gjennom liv og tjeneste. Bibelen taler klart om at menneskers verdi og deltagelse i fellesskapet ikke avhenger av nasjonalitet, kulturell bakgrunn eller juridiske status. Jesus gir oss gjennom sitt liv et eksempel på engasjement for fattige, utstøtte, diskriminerte og maktesløse. Dette forplikter oss som kirker til å engasjere oss for flyktninger og innvandrere i vårt samfunn.

Det Lutherske verdensforbund (LVF) beskriver menighetene sin rolle som samfunnsaktører i det offentlige rom på følgende måte: «Å bidra til å bygge bærekraftige lokalsamfunn er et av samfunnets mest grunnleggende behov, spesielt på steder der mennesker med ulike sosioøkonomisk, etnisk, religiøs eller kulturell bakgrunn lever sammen. Der spiller lokale menigheter en betydelig rolle når de, i en ånd av nestekjærlighet, er med på å bygge lokalsamfunn som kan overskride inngrodde skillelinjer.»

Det Lutherske verdensforbund fortsetter med følgende oppfordring til menighetene: «Et profetisk diakonalt nærvær lever ut omsorgsfulle relasjoner til andre mennesker, både med hensyn til deres fysiske velferd og deres åndelige myndiggjøring. Slik forteller vi mangfoldige, myndiggjørende historier om menneskelig verdighet og solidaritet midt i sårbarhet, synd og lidelse.»¹

Å arbeide med flyktninger er ikke noe nytt som kirken har bestemt seg for å gjøre. Det er et tema som følger hele den bibelske fortelling, og er en av de røde trådene gjennom kirkens historie. Å arbeide med flyktninger og andre i utsatte livssituasjoner, er en del av den kristne kirkes DNA.

I møte med flyktningkrisen i 2015 var det mange menigheter som deltok i den store sivilsamfunnsmessige dugnadsinnsatsen, og flere menigheter driver fortsatt et viktig inkluderingsarbeid, selv om antall nye flyktninger har avtatt kraftig. Kirkerådet ønsker å dokumentere kirkens bidrag i storsamfunnet gjennom å kartlegge og synliggjøre innsatsen fra menigheter over hele landet, som en inspirasjon til fortsatt innsats og fornyelse i arbeidet.

Tusen takk til alle frivillige medarbeidere og ansatte i lokale menigheter, som i en travel hverdag har bidratt til resultatene i denne rapporten.

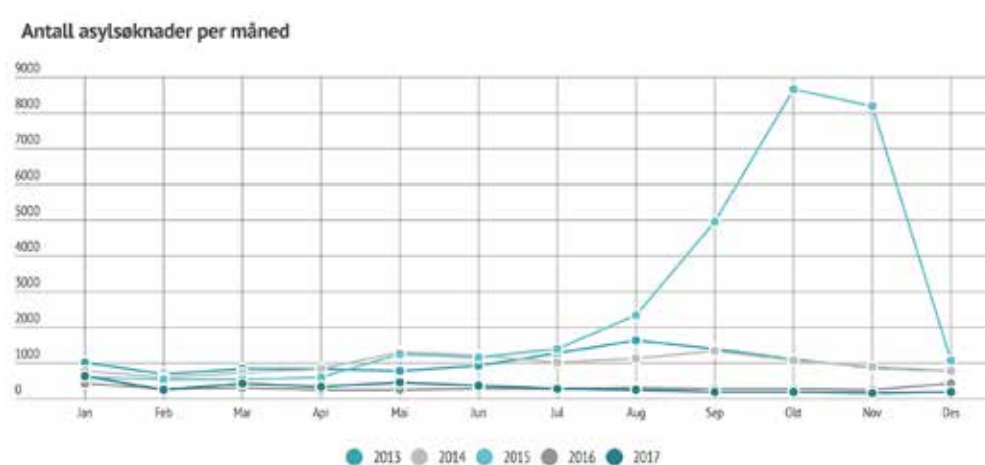
Kirkerådet 2018

¹ Kirken i det offentlige rom, Et studiedokument fra Det Lutherske Verdensforbund (LVF) 2016

Innledning

I forbindelse med flyktningkrisen i Middelhavet i 2015 opplevde Norge at antall flyktninger som kom til Norge det året økte dramatisk. På det meste kom det over 8 000 asylsøkere per måned. Til sammenligning kom det 17 480 i løpet av hele 2002, som var forrige toppår. Det endelige ankomst-tallet i 2015 ble 31 145 asylsøkere, tre ganger så mange som de siste årene før 2015.²

Det at 70 prosent av asylsøkerne kom mellom september og november, skapte store problemer for mottakssystemet. Det førte til at flyktninger blant annet ble boende på gaten i påvente av å melde seg som asylsøkere. En rekke asylmottak ble etablert i raskt tempo over hele landet for å møte behovet for akutt plassering³. Forholdene på mottakene var utfordrende med behov for blant annet klær, utstyr og toalettartikler. Behovet resulterte i at sivilsamfunnet mobiliserte, og en rekke spontane initiativ engasjerte seg sammen med de etablerte frivillige organisasjoner som Røde Kors, Norsk Folkehjelp og andre. Refugees Welcome Norway er ett eksempel. Også menighetene i den norske kirke mobiliserte, sammen med andre tros og livssynssamfunn.

² Alle opplysninger om asylsøkere er hentet fra Utlendingsdirektoratet 2016

³ Asylsøkere; hvor mange flyktninger, og hvordan påvirkes innvandrerbildet, Samfunnsspeilet 4/2016

⁴ <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/fra-asylsoker-til-flyktning-for-og-etter-krisearet-2015>

Fra 4. kvartal 2015 til 1. kvartal 2016 gikk antall asylsøkere til Norge ned med hele 95 prosent. Nedgangen i antall asylsøkere og bosetning av asylsøkere med opphold førte til en nedbygging av asylmottak og flytting av beboere til andre mottak.⁴ På det meste vinteren 2015/2016 hadde UDI rundt 39 000 mottaks- og akutt plasser. I skrivende stund har UDI cirka 5 100 plasser når siste fase av nedbyggingen er gjennomført.⁵

Kartleggingen som denne rapporten er et resultat av, ble gjennomført høsten 2017. I perioden fra 2016 til 2017 har behovet for innsats fra sivilsamfunnet beveget seg fra akutt hjelp til mer langsiktig inkluderingsarbeid. Resultatene i denne rapporten viser at mange menigheter allerede drev organisert arbeid før krisen. Den viser videre hvordan menighetene har respondert på utviklingen og hvilke muligheter og utfordringer det har ført til. Flyktningkrisen rundt og i Middelhavet er på ingen måte over, selv om Norge for tiden får færre asylsøkere enn på 20 år. I 2016 kom det til sammen 3560 asylsøkere til Norge⁶. Denne tiden gir menighetene en anledning til å evaluere innsatsen, se på hva som fungerer og hva som kan gjøres bedre. Hvilke nye samarbeidspartnere er kommet til, og hvordan har kontakten med eksisterende samarbeidspartnere utviklet seg? Hvilke frivillige medarbeidere er kommet til i forbindelse med arbeidet og hvordan kan man ivareta medarbeidere fremover? Hvordan fungerer den kirkelige strukturen og samarbeidet med menighetsrådet og i staben? Denne evalueringen kan for eksempel kunne ut i en enkel beredskapsplan, slik at menighetene er forberedt om antall flyktninger stiger igjen.

Flyktningkrisen i Middelhavet

Store norske leksikon → Historie → Verdens historie og samtidshistorie → Europa → Europas øvrige historie

Flyktningkrisen i Middelhavet betegner den store mengden flyktninger og migranter som krysser Middelhavet for å reise inn i Europa. Antallet flyktninger og migranter økte kraftig i årene frem mot 2015. Denne situasjonen har blitt beskrevet som en krise, særlig fra 2013, både på grunn av veksten i antallet personer som kommer og fordi tallet på omkomne er høyt.

Ifølge tall fra Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM) hadde over 878 000 flyktninger og migranter krysset Middelhavet fra Nord-Afrika og Midtøsten i perioden 1. januar 2015 til 1. desember 2015. Mer enn 3563 mennesker hadde omkommet eller forsvunnet i forsøket.

En frivillig i Røde Kors bærer en tyrisk baby fra en overfylt flåte på en strand på den greske øya Lesbos 16. november 2015. Bildet er et samarbeid av Yannis Behrakis/Reuters, Scamra. Gjengitt med tillatelse

https://snl.no/Flyktningkrisen_i_Middelhavet

⁵ <https://www.udi.no/aktuelt/faerre-beboere-i-mottak/>

⁶ «Asylkomster. I 2017 søkte 3560 personer om beskyttelse i Norge.» side 24.

<https://www.udi.no/globalassets/global/informasjonsnotater/informasjonsnotat-om-asylkomster-2017.pdf>

Hva viser kartleggingen?

Kartleggingen er et resultat av at Kirkerådet ønsket å samle informasjon om den innsatsen menigheter over hele Norge gjør i møte med flyktninger. Samtidig er det slik at mange opplever at tiden ikke strekker til i arbeidshverdagen med hensyn til å svare på en kartlegging. Derfor utviklet Kirkerådet forholdsvis få og enkle spørsmål med vekt på muligheten til å beskrive arbeidet kvalitativt og gi andre tilbakemeldinger til Kirkerådet. Det gir noen konsekvenser med hensyn til svarene, som det redegjøres for. Kartleggingen gir verdifull innsikt i menigheters møte med flyktninger over hele Norge.

Det er 1204 menigheter i Den norske kirke. 303 av disse menighetene gjennomførte kartleggingen. 55 prosent av dem oppga at de har hatt eller driver et arbeid med flyktninger. 85 av 303 menigheter opplyser at de opprettet nye tilbud i forbindelse med flyktningekrisen. 51 prosent sier at de hadde et tilbud før krisen.

85 av 303 menigheter opplyser at de opprettet nye tilbud til flyktninger og asylsøkere som en følge av flyktningekrisen.

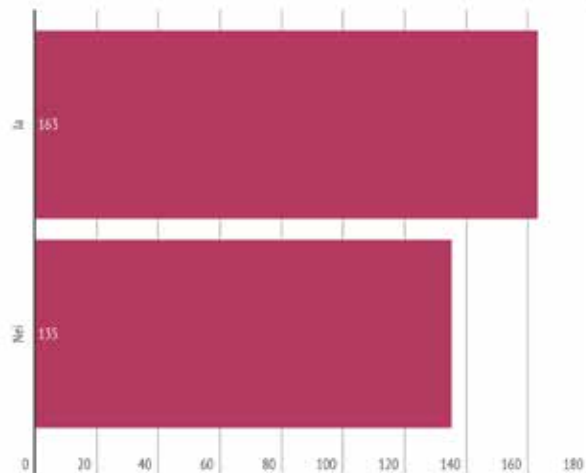
85

51%

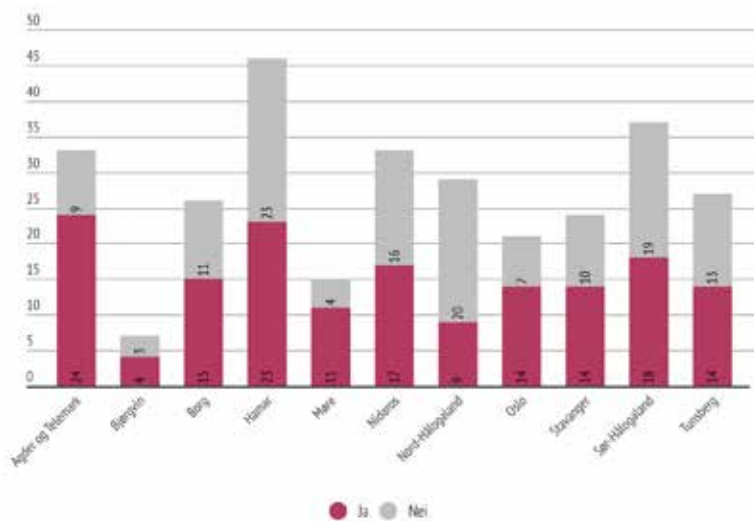
Av menighetene som i dag har tilbud og tiltak til flyktninger og asylsøkere, hadde det også før flyktningekrisen.

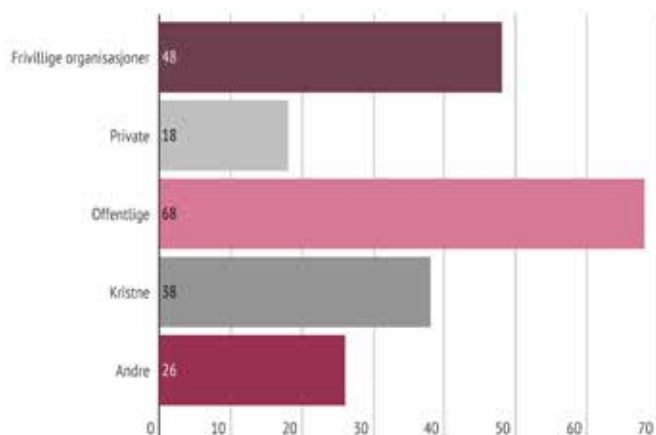
Menigheter med tilbud til flyktninger og asylsøkere

Det tallene ikke viser, er det totale antall menigheter som driver et arbeid. Det kan være flere menigheter som gjør det enn det tallene viser. En av grunnene er at flere av menighetene som oppgav at de ikke hadde et arbeid likevel benyttet det kvalitative feltet til å beskrive et til tider utstrakt arbeid. I noen menigheter har forskjellige respondenter svart på samme undersøkelse, for eksempel fellestråd og diakon, eller prest og diakon. Der én har svart at man har tilbud, kan en annen respondent i samme menighet svare at man ikke har tilbud. Det høyeste antallet besvarelser kommer fra Hamar bispedømme mens Agder og Telemark bispedømme oppgir flest menigheter å ha tilbud.

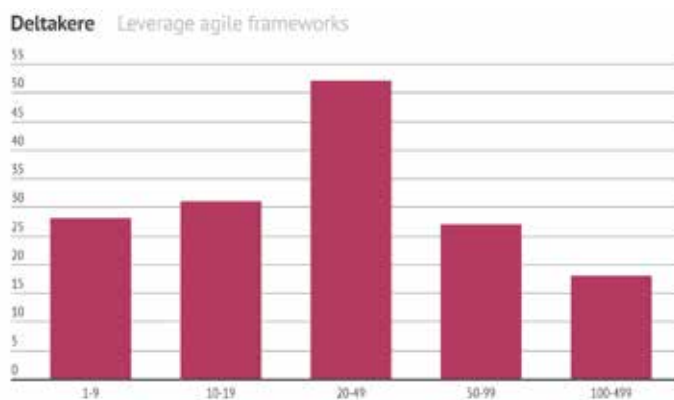

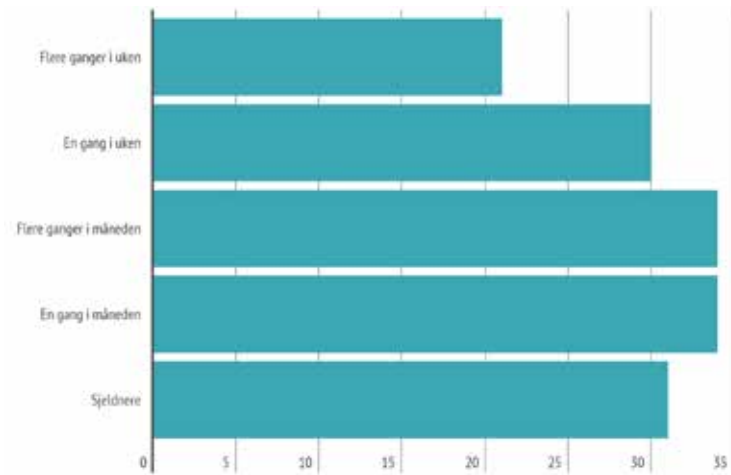
Når det gjelder samarbeid med andre, er det kommunen som de fleste oppgir at de samarbeider med, med frivillige organisasjoner på en god andreplass, og kristne organisasjoner hakk i hæ.

Kartleggingen kunne tatt høyde for at flere menigheter samarbeider om ett tiltak. Det betyr at flere menigheter i besvarelsen kan ha oppgitt det samme tilbudet. Menigheter har også svart at de ikke har tilbud, mens de i realiteten samarbeider om ett tilbud. det gjennomføres da gjerne i én av menighetene som oppgir det samme tilbudet.

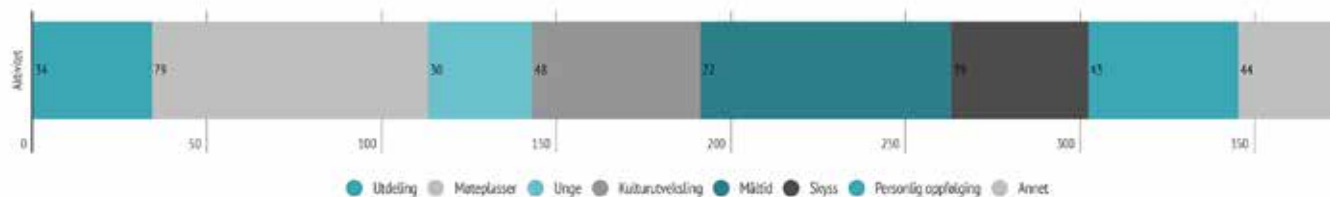
I noen av besvarelsene har respondenten slått sammen fra to til hele seks sokn i én besvarelse. Det gir også usikre tall med hensyn til hvor mange menigheter som er involvert og antall flyktninger som benytter seg av tilbudene. Tallene viser at de fleste menigheter har ukentlige og månedlige tilbud og mange deltagere. Derfor kan vi med sikkerhet konstatere at flere tusen flyktninger benytter seg av tilbudene menighetene har eller samarbeider om.

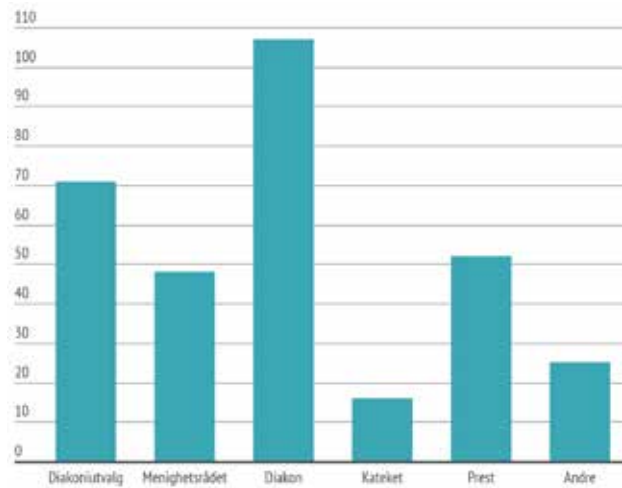

Menighetene har vært svært kreative i hvilke tilbud de har av møteplasser og opplevelser. Mange arrangerer språkkaféer og møteplasser rundt kaffe og vafler, middag og lunsj. Kvinne- og mannsgupper er også populære tilbud sammen med internasjonale treff og fester, konserter og andre kulturarrangement. Åpen barnehage og turgrupper, samt opplegg for å bli kjent i lokalmiljøet og feiring av 17.mai og andre merkedager. Mange menigheter inviterer også til gudstjenester og bibelgrupper, trosopplæring og konfirmantforberedelser. Behov for sjelesorg og samtaler, er også møtt. Praktisk hjelp i form av brukttøymarkeder, øvelseskjøring, skyss, datakurs, førstehjelpskurs og hvordan skrive CV. Pilgrimsvandring og dialogarbeid er også viktige måter å arbeide på.

Menigheter med ulike former for aktiviteter

Hvem har ansvaret for at menighetene har tilbud? Diakoner og diakoniutvalg er ansvarlige for flest tilbud. Men også prester og menighetsråd er aktivt med. Tallene viser at der menigheter har ansatt diakon er det størst sannsynlighet for at man har et arbeid.

	Tilbud til flyktninger		Total
	Ja	Nei	
Diakon	124	61	185
Diakon	39	74	113
Total	163	135	298

Foto: Bo Mathisen

Hva forteller menighetene?

I de kvalitative svarene beskriver flere av respondentene hvilke erfaringer de gjør seg i arbeidet. Kartleggingen var ikke anonym, da noe av hensikten med kartleggingen var at Kirkerådet kunne ta kontakt med de menighetene som har besvart. Likevel er ikke respondentene blitt forespeilet at deres kvalitative svar ville bli publisert i rapporten. Derfor har Kirkerådet valgt å anonymisere sitatene.

Om medvandring

Det enkelte møte som skjer ansikt til ansikt med en flyktning er det viktigste. Det å besøke de der de bor, enten det er på et mottak eller i en leilighet i byen. Og det å ha ei åpen telefonlinje eller ei åpen dør for de til alle tider. At de vet at de kan komme og snakke om det de ønsker, enten det er privat eller at de trenger hjelp til å finne hjelpa. Å gi de tillit og vise omsorg og forståelse for livet de har som flyktning. Men også å gi de aksept og respekt for det de kan og det de kan hjelpe oss med og tilføre vårt samfunn og vår kultur.

Nord-Hålogaland Bispedømme.

*Flyktningene beriker
lokalsamfunnet og menigheten.
De gjør noe positivt med oss :-).*

Sør-Hålogaland bispedømme.

Utrolig stort å få være kirke blant kristne og muslimske asylsøkere. (Uansett trosbakgrunn) På første håpskveld ræppet en afghaner sin historie (deres historie). Jeg spurte hva handler teksten om? Han svarte: Dette forstår ikke du (dere nordmenn). Den handler om mine drømmer (og våre). Mange nikket. Utrolig sterkt. Han var under 18 og jeg 65. Allikevel tror jeg det var sant. Jeg forstår nok bare en del av de drømmer og håp, de har. Men vi får være sammen, enda. Og vi fortsetter altså med håpskvelder utover høsten.

Sør-Hålogaland bispedømme

I vår menighet har vi også positiv erfaring med å jobbe sammen i hage og i dyrkeprosjekt. Mange asylsøkere har erfaring med dyrking fra sitt hjemland, og har stor glede av å kunne bidra og delta i hagearbeid. I hagen kan vi møtes som likemenn, og lære av hverandre og bli kjent med hverandre.

Tunsberg bispedømme

Viktig å «bli kjent» med enkeltmennesker, dette integreringsarbeidet går sakte, men er positivt.

Sør-Hålogaland

Forsøkte å skrive noe om det sist, men jeg har vært i stillingen i ca halvannet år, og jeg vil si at å bygge inkluderingsarbeid/flyktningsarbeid er krevende og tar tid. Min erfaring er at man må bruke tid på å skape kontakter, relasjoner og se på nye arenaer for samarbeid for å få til tiltak som er levedyktige.

Borg bispedømme

Min erfaring fra disse aktivitetene, er at det er et stort behov for å legge til rette for lavterskel samtaler og sjelesorg også for denne gruppa – uavhengig av tro og livssyn.

Nidaros bispedømme

Om samarbeid

Kommunen er en av mine viktigste samarbeidspartnere. De har lettere tilgang til arenaer som skole/idrett/statistikk, og har også egne ansatte som arbeider med inkludering. Fordelen med samarbeid er også at man er flere om oppgaven, samt at kontaktflaten blir større.

Nidaros bispedømme

Jeg synes det er veldig flott slik vi nå har fått det i byen vår, der hvor vi deler på ansvarsområder og bruker mer av vår spesielle fagkunnskap innen de forskjellige felt. Vi som diakoner slipper også ha så “mange baller” i luften samtidig! Anbefaler veldig denne måten som vi jobber på her!

Nidaros bispedømme

Arbeidet har resultert i en organisering de tre menigheter imellom og opprettelse av KIA.

Sør- Hålogaland bispedømme

Om frivillige medarbeidere

Har også lyst til å løfte frem det arbeidet som mange frivillige enkeltpersoner i vår menighet gjør, og som ikke alltid blir registrert hos oss ansatte. De gir penger hver måned til asylsøkere uten opphold, de kjører til leger eller følger til advokater, de gir klær, og vi har til og med et par som åpnet hjemmet sitt for en mor og sønn slik at de fikk bo hos dem noen måneder.

Nidaros bispedømme

Arbeidet i kyrkjelyden er primært knytt til enkelt- medlemmanes frivillige engasjement. Eit stikkord i dette er: Saman er vi kyrkja i Sykkylven.

Møre bispedømme

Menigheten som menighet har ikke noe offisielt arbeid rettet mot våre muslimske flyktninger, men flere i menigheten engasjerer seg i kontakt med flyktningene, og noen flyktninger har vært med på ulike arrangement i kirka.

Nidaros bispedømme

Vi prøver å skape arenaer hvor folk flest kan komme til for å hjelpe, dette har vært inspirerende fordi mennesker vi sjelden ser i kirke er aktive medarbeidere blant flyktningene.

Sør –Hålogaland bispedømme.

Om arbeid med knappe ressurser

Vi har mange nye landsmenn som er aktive i vår menighet uten at det gjøres noe vesen av det. Vi har ikke så mye arbeid spesielt for flyktninger og asylsøkere, men vi arbeider mye for at de skal kunne delta i det arbeidet menigheten driver. Da er det viktig å gi dem informasjon og vi har frivillige som sender meldinger og vi har folk som henter.

Nidaros bispedømme

Menighetsrådet har hatt mange samtaler om alt vi kunne gjøre for å nå enda lenger ut og i enda større grad være inkluderende for bosatte flyktninger i området. Med 30 % diakon og ellers lite ressurser har vi i vår diakoniplan prioritert å ville være "åpne og rause" i møte med alle i vår menighet – og også de nye bosatte, men ikke sette inn særlige tiltak vi ikke har frivillige til å følge opp. Diakoni er en holdning ALLE i menigheten kan vise i HANDLING. Og de flyktningene vi har kontakt med er en viktig RESSURS for oss. Flere bidrar AKTIVT i våre aktiviteter som er for ALLE.

Olso bispedømme

Selv om vi ikke har noe arbeid særlig rettet mot flyktninger, ønsker vi å påvirke holdninger og bevissthet gjennom informasjon og fokus på viktige mellommenneskelige bibelske verdier. Det er ikke mindre viktig å være en god nabo. Der kan alle bidra, selv om en ikke har noe etablert tiltak eller tilbud.

Tunsberg bispedømme

Om verdien av å våge

Vi har lært mye av at det kom så mange flyktninger på en gang. Vi turte oss utpå og følte at det var bruk for våre tiltak. Vi har fått mange gode relasjoner oss organisasjoner imellom. Nå er vi klare for nye innrykk. Folk har engasjert seg og er svært villige til å hjelpe. Det skal sies at flyktningene fra Syria har vært en "enkel" gruppe. Unge menn som er motiverte og flinke og som er klar for integrering.

Sør – Hålogaland bispedømme

Asylmottaket ble lagt ned i vår 2017, og det kommer betydelig færre flyktninger og asylsøkere i dag. Vi skal fortsette likevel med torsdagstreffet da vi ser at det er et viktig møtested for kvinnene. Tidligere var det mange kvinner med streng muslimske bakgrunn slik at det var behov for møteplass kun for kvinner. Men i dag har det blitt færre av dem, og vi ser behovet for et tilbud som også inkluderer menn.

Tunsberg bispedømme

Innenfor menighetens grenser er det, dessverre, veldig få bosatte flyktninger, asylsøkere og innvandrere, men dersom dette skulle endre seg, er det veldig aktuelt å starte noe selv eller i samarbeid med nabomenigheter.

Nidaros bispedømme

Ingenting av det beskrevne skjer lenger, all den tid det ikke bor folk på nevnte mottak for tiden. Men beredskapen er nedfelt i lokale diakoniplaner, og ulike aktiviteter blir vurdert ved behov.

Borg bispedømme

Foto: Bo Mathisen

Hvilke utfordringer møter menighetene?

Menighetene skriver også om utfordringer de har eller har hatt i forbindelse med arbeidet. Her er noen av dem:

*Givende men krevende arbeid.
Språkforståelse er en stor barriere.*

Agder og Telemark bispedømme

Vi skulle ønske et nasjonalt press inn mot myndigheter i kjølvannet av bispeuttalelser slik at det synliggjøres at man på lokalt plan utover hele landet bekymrer seg for det som skjer i form av mistenkeliggjøring av asylsøkere som kriminelle.

Bjergvin bispedømme

Har fått kritikk for at me har kjønndelt tilbud, men har ikkje fått til å fungera tilbud til både menn og kvinner..

Bjergvin bispedømme

Den politikken som drives i dag fra regjeringens side, er en skam! Igjen svikter Europa når det virkelig gjelder. Tusenvis av menigheter drukner i Middelhavet. De tvinges til å legge ut på farefulle reiser for så å bli møtt med piggråd, slag og vold. Kirka må tale tydelig inn i denne politiske virkeligheten og løfte disse menneskenes lidelser opp slik at politikerne ikke kan lukke øyne, ikke kan fraskrive seg alt ansvar bak skalkeskjul om "lokal bistand" og toe sine hender rene... Dommen over Norges behandling av flyktninger og asylsøkere blir hard... Matt 25,31-46.

Sør- Hålogaland bispedømme

Vi har ikke diakon, men diakonarbeider tilsatt i diakonstilling. 39 asylgutter er ikke lenger i vår menighet, men da de var her ble mottaket aktivt oppsøkt av prest og diakonarbeider der vi oppfordret til å ivareta guttenes religiøse behov. Men vi var samtidig rystet over mangelen på kunnskap, f.eks. om at ulike folkegrupper har ulike behov, og at muslimer ikke er en ensartet gruppe. Soknepresten hadde også flere samtaler med enkeltpersoner fra mottaket, og deltok også aktivt i en ankesak der en av guttene søkte opphold pga religionsskifte. Saken ble avslått, og det opplevdes særdeles ubehagelig å bli mistrodd som sokneprest og vitne i den forbindelse!

Sør-Hålogaland bispedømme

Gudstjenester og andre tilstelninger bekjentgjøres. Kommunen har flyktningkonsulent, og en må kunne forvente at denne/disse informerer flyktningene om de menighetene som finnes i kommunen.

Nidaros bispedømme

Vi skulle gjerne sett at vi kunne gjort mere for både ham og de andre, men vi har dessverre ingen ressurser, annet en presten som har mer enn nok med å dekke to sokn. Vi har et håp om at det etter hvert kommer en ressurs på plass her, som kan ta både trosopplæring og slike ting. Dessverre er frivillighet et fremmedord i vår menighet.

Nord-Hålogaland bispedømme

NAV rådet oss til å gå via voksenopplæring for å rekruttere. Det ble møtt med stor skepsis fra rektor som ikke ønsket religiøse aktører inn på skolen. Her trengs det hjelp fra sentralt kirkelig hold med litt voksenopplæring om forskjellen på diakoni og evangelisering.

Vi hadde et mottak for mindreårige flyktninger i en periode på halvannet år. Vi tok kontakt med mottaket, men siden alle som bodde der var muslimer, mente de som jobbet der at det ikke var nødvendig at kirken skulle gi noe tilbud. Noen av beboerne kom riktignok på gudstjenestene en og annen gang, uten at vi greide å få noe særlig kontakt med dem. Men noen fra lokalbefolkningen hadde god kontakt med beboerne på mottaket. Mottaket ble lagt ned i vinter.

Sør-Hålogaland bispedømme

I byen vår ble det opprettet et asylmottak da flyktningstrømmen kom for 2 år siden. Dette gjorde at mange organisasjoner opprettet tilbud til disse. Vi hadde også god kontakt sammen via asylmottaket som inviterte frivillige org. til samarbeid. Etter kort tid ble mottaket nedlagt og flyktningene flyttet. Dette gjør nok at mange vil avvente å starte nye opplegg om vi får en tilsvarende situasjon. Flere av flyktningene hadde også fått seg norske venner og "familie" her, noe som gjorde det ekstra vanskelig når disse ble flyttet.

Stavanger bispedømme

Vi famler foreløpig litt og har hatt sporadiske tiltak men ikke noe fast.

Agder og Telemark bispedømme

Vi har hatt ulike tilbud som egne kvinnetreff, KIA - kor, norskundervisning, samlingsstund med akvarellmaling, matlaging (kulturelle innslag) og håndarbeid. Erfaringene er at dersom vi ikke følger personene tett opp, detter de fra. Vi har også erfart at når vi henter dem på hjemme adressen deltar de med større frekvens.

Sør-Hålogaland bispedømme

Kan man lage en ressurside om ulike tiltak/aktiviteter som er vellykket gjennomført, der menighetene deler sine konkrete tiltak (gjerne sensurert/redigert av en ansatt)?

Stavanger bispedømme.

Oppsummering

Tilbakemeldingene fra menighetene gjenspeiler de muligheter og utfordringer som finnes i møte med flyktninger. Verdien av menneskemøter og det å la seg engasjere er tydelig. Mange menigheter har lang erfaring med inkluderingsarbeid fra før flyktningekrisen i 2015. For noen har krisen ført til at menigheten har utvidet sitt engasjement og for noen har det betydd å gjøre noe helt nytt.

Kartleggingen viser hvordan menighetene arbeider dynamisk og fleksibelt i møte med endrede behov og at man våger seg ut i ukjent terreng og prøver og feiler. Asylmottak ble opprettet og avviklet over forholdsvis kort tid. Menigheter som har engasjert seg i opprettelsen av mottak, stiller seg spørsmål om hvordan de nå kan engasjere seg med hensyn til de endrede betingelsene. Noen uttrykker frustrasjon over at relasjoner som er opprettet blir brutt og bekymring for hvordan det går med flyktningene de har et forhold til. Utfordringen er å holde oppe motivasjonen for innsats når betingelsene endres så brått, ikke minst fordi relasjonsarbeid trenger kontinuitet, tillit bygges over tid.

Behovet for å drive bærekraftig har ført til at menigheter med få ressurser har satset på å inkludere i allerede eksisterende tilbud. Det kan være i middagstilbud og barne- og familieaktiviteter. Andre menigheter har sett behovet for å starte opp nye tilbud, slik som språk-kaféer og kvinne- og mannsgrupper med fokus på håndarbeid og trim. Kreativiteten har vært enorm og tilbudene mangfoldige. Flere menigheter låner også ut lokaler til flyktninger som organiserer sine egne samlinger og gudstjenester.

Tilbudene kan grupperes i følgende kategorier; Møteplasser hvor språktrening foregår over håndarbeid, et måltid mat, praktiske kurs, trening- og turgrupper og praksisplasser. Aktiviteter er også knyttet til gudstjeneste, sjelesorg og trosopplæring. Kulturutveksling i form av større fester og konserter, samt tilbud om å bli kjent i lokalmiljø og lokal kirke, er populære tilnærminger. Besøk i hjem og på mottak, besøksvenn og tilbud om praktisk hjelp foregår både formelt og uformelt. Strategisk planarbeid i lokalmenigheten og samarbeid i koordinerende fora er også viktige tiltak.

Mange fremhever samarbeid som avgjørende for et godt inkluderingsarbeid. Det være seg samarbeid med andre menigheter i Den norske kirke eller andre kirkesamfunn, kristne organisasjoner som Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA) og andre frivillige organisasjoner som Norsk Folkehjelp. Samarbeid med kommunen løftes også frem som avgjørende, både med flyktning- koordinatorene og i voksenopplæring. Noen har hatt et godt samarbeid i mange år, mens flere opplever at nye samarbeidsrelasjoner er etablert etter 2015. I større byer har ansatte fordelt ansvarsområder seg imellom.

På samme måte har mange faste frivillige medarbeidere engasjert seg i arbeid med flyktninger, og nye frivillige som ikke har hatt noen aktiv relasjon til sin menighet, har meldt seg til tjeneste. Frivillig innsats har skjedd gjennom menighetens organiserte virksomhet. Mange frivillige har også engasjert seg mer uformelt, som en god nabo, som en praktisk medhjelper. Flere menigheter etterlyser muligheten for å dele erfaringer og tilegne seg ressurser i arbeid med flyktninger. Det er en viktig oppgave fremover å sørge for gode arenaer lokalt og sentralt for å dele, slik at lokale menigheter også i fremtiden kan fortsette å være relevante bidragsytere i møte med flyktninger.

Nestekjærlighet, inkluderende fellesskap og kamp for rettferdighet er bærebjelkene i menighetenes diakonale omsorgstjeneste. Omsorg og nestekjærlighet bygger på gjensidighet, likeverd og respekt for den andres integritet. Resultatene av denne kartleggingen viser at menigheter over hele landet stiller seg ved siden av medmennesker, ikke som passive tilskuere, men i aktiv engasjement – et engasjement som kan gi nye krefter og nytt håp.

Foto: Anders Bergersen

